

Dnr
Id

Vimmerby
kommun

*Kommunstyrelseförvaltningen
Utvecklingsavdelningen*

Om barns rättigheter och föräldrastöd i Vimmerby kommun

Information till dig som är förälder

Den här broschyren är för dig som är förälder

Den berättar om barns rättigheter enligt barnkonventionen. Barn har egna rättigheter som samhället behöver skydda och stärka för att barnet ska må bra och utvecklas. Enligt barnkonventionens artikel 1 är alla i åldern 0-18 år att räkna som barn. Vimmerby kommun arbetar med att barns rättigheter ska respekteras.

Det är viktigt att föräldrar vet vilka rättigheter barn har. Broschyren handlar också om det stöd föräldrar kan få av Vimmerby kommun. Det finns också information om några andra myndigheter som du som förälder kan vända dig till.

Broschyren börjar med att berätta om några rättigheter som är extra viktiga. I slutet av broschyren finns det telefonnummer och webbadresser dit föräldrar kan vända sig för att få stöd och information.

Att vara förälder kan kännas ensamt så ett tips är att prata om det som står i broschyren med andra föräldrar, dina vänner eller din familj.

Fotnot; text i denna broschyr är efter tillstånd lånad av Stockholm stad och anpassad till Vimmerby kommun

Mänskliga rättigheter

FN:s allmänna deklARATION om mänskliga rättigheter är en lista med regler som Sverige lovat att följa. Där står det att alla är födda fria, har lika värde och rättigheter. Det betyder att alla ska behandlas likvärdigt och inte bli diskriminerade.

Barns och ungas rättigheter

Barnkonventionen är en annan lista med regler, där FN bestämt vilka rättigheter barn har. Sverige har skrivit under barnkonventionen och ska följa den och sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen svensk lag. Vimmerby kommun, som bland annat har förskolor, skolor, parker, idrottsanläggningar, bibliotek och socialtjänst ska också följa barnkonventionen.

Du som förälder är mycket viktig när det gäller att skydda och ta hand om ditt barns rättigheter. Vimmerby kommun har stort ansvar för att skydda barn och stötta föräldrar när de behöver stöd.

Barnkonventionen innehåller 54 artiklar. Här berättas om några.

Föräldrarna har det yttersta ansvaret för barnet och ska utifrån utvecklingen av barnets egen förmåga säkerställa att det får kännedom om och hjälp i att utöva sina rättigheter.

Du som förälder ska ta hand om barnet, ge det trygghet och kunskap så att det klarar sig i samhället. Du ansvarar för att barnet går i skolan. Du ansvarar också för att barnet får mat och kläder och annat som det behöver för att ha det bra.

Att sätta gränser för ett barn – säga ja och nej till olika saker i barnets liv – är en del av att vara förälder. Det är viktigt att barnet känner sig lyssnat på och respekterat av dig som förälder. Då känner sig barnet värdefullt och lär sig också att ta ansvar och tänka själv.

Ett barn kan dock aldrig ansvara för att fostra sig själv. Du som förälder behöver lära barnet vad som är rätt och fel. Barnet vet inte hur samhället fungerar eller vad som är tillåtet och inte. Du har också ansvar för att berätta för ditt barn vilka rättigheter barn har.

Ibland kan det som förälder vara svårt att veta vad som är bäst för barnet. Då kan det vara bra att få stöd.

Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Inget barn får diskrimineras av något skäl. Alla barn har rätt att bli bra behandlade.

Alla barn ska få samma möjligheter att göra val i livet som inte bestäms av om de är födda som flickor eller pojkar. Både flickor och pojkar ska till exempel kunna välja att spela fotboll eller dansa. Det är lika viktigt att alla barn, både flickor, pojkar eller barn som känner sig som något annat, blir lyssnade på – både hemma och i resten av samhället. De regler som du som förälder har, ska anpassas efter barnets ålder och mognad.

Barn ska aldrig behöva stå ut med trakasserier, rasism, mobbning eller annan kränkande behandling. Barn har rätt att kräva skydd av sina föräldrar. Därför är det viktigt att föräldrar frågar barnet hur det mår och lyssnar när det svarar. Ibland behöver du ta kontakt med myndigheter för att skydda ditt barns rättigheter. Om det till exempel händer barnet något i skolan, eller om barnet mår dåligt i skolan, ska du kontakta skolan. Du kan kontakta en lärare eller till exempel en skolsköterska. De måste lyssna på dig och hjälpa ditt barn.

Barnets bästa ska vara vägledande vid alla beslut som rör barn.

När vuxna fattar beslut ska de tänka på vad som är bäst för barnet. Det betyder inte att barnet blir glad eller tycker om allt som du som förälder bestämmer. Du ska göra vad du tror är bäst för barnet både nu, och i framtiden. Ibland är det som är bäst för en förälder, inte det bästa för barnet. Då är det viktigt att du som förälder ändå alltid tar ansvar för och ser till att barnet mår bra och är tryggt.

Varje barn har rätt till liv och utveckling.

Barn har rätt till mat, omsorg och en god hälsa.

Barn har rätt att växa upp i en familj där de blir älskade, lyssnade på och förstådda. Att du som förälder pratar med ditt barn, lyssnar, tydligt visar din kärlek med fysisk närhet och positiva ord gör att barnet mår bra och blir tryggt.

Barn har rätt att utvecklas i sin egen takt. Du som förälder behöver stödja ditt barn att steg för steg kunna utvecklas, ta ansvar och klara sig själv. Barn kan ibland behöva extra stöd och hjälp. Till exempel att få hjälp med att skapa lugn och ro eller hjälp med sina läxor. Det finns barn som behöver mediciner eller extra hjälpmedel, som rullstol eller hörapparat. Föräldrar måste anpassa vardagen till barnens behov.

Du som förälder ska skydda ditt barn mot våld och utnyttjande.

Barn har rätt att få mer och mer frihet och få bestämma mer ju äldre de blir. Men ibland måste föräldrar kontrollera sitt barn mycket, till exempel när barnet gör något som är olagligt eller något som skadar barnet, andra barn eller vuxna.

Varje barn har rätt att uttrycka sina åsikter och höras i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.

Det är viktigt för barn att föräldrarna visar intresse och nyfikenhet för vad barnet tänker, känner och upplever. Barn har rätt att säga vad de tycker om saker som påverkar deras liv, och vuxna ska lyssna. Ju äldre och mognare ditt barn är, desto större möjlighet att vara med och bestämma ska barnet ha. Det är ändå alltid du som förälder som ansvarar för beslutet. Det kan vara bra om du förklarar för barnet varför du bestämmer som du gör.

Varje barn har rätt att skyddas mot fysiskt eller psykiskt våld, övergrepp, vanvård eller utnyttjande av föräldrar eller annan som har hand om barnet.

I Sverige är det olagligt att slå, hota eller utsätta barn för sexuella övergrepp. Förbudet gäller alla och överallt – i hemmet och i hela samhället. Föräldrar får inte heller vara elaka eller strunta i att ge barn mat, rena kläder och en bra vardag.

Barn som utsätts för våld tar stor skada. Deras kroppar skadas, de mår psykiskt dåligt, får sämre hälsa och tycker mindre om sig själva. Barn som har erfarenhet av våld, hot och kränkningar löper större risk att i vuxen ålder göra sig själva eller andra människor illa, både fysiskt och psykiskt.

Det kan kännas svårt för en vuxen att säga ifrån när ett barn utsätts för våld. Kanske människor runtomkring säger att våldet behövs eller är rätt. Det kan vara vänner, grannar, eller den egna familjen. Det kan vara så att en vuxen ensam inte vågar stoppa våldet och försvara barnet. Då är det viktigt att veta: våld mot barn är alltid fel, i alla former – och att det finns stöd att få. Det finns flera som kan hjälpa. Inget barn ska någonsin behöva utsättas för våld och det finns aldrig anledning att acceptera våldet. Om du oroar dig för ett barn kan du anmäla det till socialtjänsten, det kallas orosanmälan. Våld och övergrepp är brott. Vet du om att våld och övergrepp sker ska du alltid anmäla det till polisen.

Varje barn har rätt till lek, vila, kultur och fritid

Barn har rätt att leka, vila och ha en bra fritid. Barn har rätt att göra saker på sin fritid som är roliga tillsammans med andra barn. Det kan vara bra för barn att delta i sportaktiviteter, spela instrument, lära sig spela teater eller vara med i en förening. En bra fritid gör att barn kan lära sig saker som är viktiga i livet. De kan lära sig att samarbeta och umgås med andra barn och vuxna på ett bra sätt. Forskning visar att en bra fritid ger barn en bättre hälsa. Både kroppen och hjärnan mår bättre.

Barn har också rätt att vila och rätt till sömn. Barn behöver ta det lugnt och sova ordentligt. Då mår barnet bra och orkar gå i skolan, lära sig och utvecklas. Att vila kan också vara att inte ha för mycket skärmtid, det vill säga att inte sitta framför telefon, dator eller TV för mycket.

I Vimmerby kommun finns det många fritidsaktiviteter för barn i olika åldrar och med olika intressen. Flera av dem är gratis. Du kan få mer information på Vimmerby kommuns hemsida www.vimmerby.se

Att vara förälder idag

Det är inte alltid lätt att vara förälder. Föräldrar har ansvar för att barnet får mat, mår bra, känner trygghet, utvecklas och får tillgång till sina rättigheter. Ansvaret kan kännas svårt och ensamt.

Ju äldre barn blir desto mer får de lära sig i skolan och i andra sociala sammanhang. Det gör dem starka och kunniga. Men det ställer också andra krav på föräldrar jämfört med när barnen var små. Om du inte vet hur du ska göra, eller vad som gäller i samhället, har du rätt till stöd. Du kan vända dig till människor som kan mycket om barn och föräldraskap. De kan hjälpa dig att hitta lösningar som passar dig och ditt barn.

När du som förälder behöver stöd eller information

När stödet från din familj eller vänner inte räcker till, eller om du inte har något stöd alls nära dig, kan du söka stöd och hjälp från flera verksamheter inom Vimmerby kommun. Det finns också stöd att få från Region Kalmar län, till exempel BVC och Hälsocentralen. Du kan också få stöd från olika föreningar som inte tillhör någon myndighet.

Samhället kräver inte att du ska vara perfekt som förälder. Om du behöver stöd är det viktigt att du söker hjälp. Det är ofta lättare att få hjälp med att lösa dina problem om du söker hjälp direkt när problemen börjar.

Det finns mycket hjälp att få i Vimmerby. Här finns till exempel rådgivning som du kan få av socialtjänsten, där många familjer får hjälp. Både föräldrar och barn kan kontakta socialtjänsten. Socialtjänsten kan hjälpa en familj på många olika sätt. Det vanliga är att man kommer överens om vilket stöd som passar bäst. Ett barn får inte skiljas från sina föräldrar om det inte är nödvändigt för barnets bästa. Utgångspunkten är att barn har rätt att få vara med sina föräldrar.

Alla som misstänker att ett barn inte har det bra hemma kan anmäla det till socialtjänsten. Om du vill anmäla oro för ett barn och vill vara anonym ska du inte berätta vad du heter eller vem du är.

Våld och andra brott ska alltid anmälas till polisen!

Här finns hjälp att få

Vimmerby kommun

Familjeteamet, Socialtjänsten, råd, stöd och behandling

Samordnare: 0492-76 94 67. Reception: 0492-76 90 00

Socialtjänsten

Ansöka om hjälp, anmäla oro kring barn som far illa

Reception: 0492-76 90 00

Region Kalmar län

<https://www.1177.se/Kalmar-lan>

Bris vuxentelefon om barn

077-150 50 50, öppet alla vardagar kl. 9-12

